

**SZKOLNY PROGRAM
WYCHOWAWCZO –
PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ
IM. ŚW. JADWIGI
KRÓLOWEJ
W SIETESZY**

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. Św. Jadwigi Królowej w Sieteszy.

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997r. nr 78, poz. 483ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989r. (Dz.U. z 1991r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii(Dz.U. z 2015 r. poz. 1249).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- Priorytety Ministra Edukacji Narodowej na rok szkolny 2019/2020
- Statut Szkoły Podstawowej im. Św. Jadwigi Królowej w Sieteszy.

Wstęp

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i szkolnym systemem oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. **Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez**

działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży (art. 1 pkt 3 ust Prawo oświatowe).

Natomiast **profilaktyka** to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie. Zapobieganie zagrożeniom może dokonywać się na różnych poziomach. W związku z tym wyróżnia się profilaktykę uniwersalną, selektywną i wskazującą.

1. **Profilaktyka uniwersalna** ma na celu przeciwdziałanie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych (zwłaszcza wśród młodzieży szkolnej) poprzez dostarczenie odpowiedniej informacji oraz wzmacnianie czynników chroniących i redukcję czynników ryzyka. Działania te dotyczą zagrożeń rozpowszechnionych, takich jak np. używanie substancji psychoaktywnych (narkotyki, alkohol) czy przemoc.
2. **Profilaktyka selektywna** ma na celu zapobieganie, ograniczenie lub zaprzestanie podejmowania przez jednostkę zachowań ryzykownych. Cele te mogą być osiągnięte między innymi poprzez ograniczanie czynników ryzyka związanych ze środowiskiem rodzinnym i rówieśniczym, poprawę funkcjonowania emocjonalnego i społecznego, kształtowanie adekwatnych przekonań normatywnych dotyczących narkotyków, promocję postaw prozdrowotnych oraz wspieranie rodzin w rozwiązywaniu problemów związanych z używaniem narkotyków przez dziecko.
3. **Profilaktyka wskazująca** są to działania kierowane do jednostek, u których rozpoznano pierwsze objawy zaburzeń lub szczególnie zagrożonych rozwojem problemów wynikających z używania substancji psychoaktywnych, w związku z uwarunkowaniami biologicznymi, psychologicznymi czy społecznymi.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji (wewnętrznej i zewnętrznej),
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji wcześniejszego programu wychowawczego i programu profilaktyki realizowanych w ubiegłych latach,
- wniosków i analiz (zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych, rady pedagogicznej itp.),
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły (uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców).

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym i ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu –przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym,
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu,

Misja szkoły

Pragniemy wychować człowieka, otwartego na świat, szanującego odrębność innych narodów z zachowaniem własnej tożsamości i dziedzictwa kulturowego. Znającego własną historię, rozumiejącego znaczenie życia w społeczności lokalnej, chroniącego przyrodę. Zależy nam, aby Szkoła kształtowała u uczniów poczucie odpowiedzialności za swoje zdrowie i sprawność fizyczną, jak również szacunek i dumę z dorobku kultury i tradycji narodowej. Chcemy, aby uczniowie czuli się w szkole dobrze, a atmosfera w naszej placówce w zakresie zdrowia, bezpieczeństwa i higieny sprzyjała efektywnej pracy. Zmierzamy, aby działania podejmowane przez naszą szkołę procentowały u uczniów nie tylko na etapie szkoły podstawowej, ale również w dalszym ich życiu.

Wizja szkoły

1. Tworzymy warunki do ujawniania zdolności uczniów oraz ich wszechstronnego rozwoju, a także diagnozowania problemów w nauce i organizowania pomocy psychologiczno – pedagogicznej.
2. Integrujemy we wszystkie dziedziny wiedzy i formy aktywności dziecka.
3. Tworzymy przyjazny klimat do przyjęcia dzieci sześć- (w przypadku wniosku rodzica) i siedmioletnich do klasy pierwszej.
4. W oparciu o indywidualny proces rozwoju dziecka oferujemy zajęcia rozwijające i wspomagające.
5. Program wychowawczo- profilaktyczny dostosowujemy do zdiagnozowanych potrzeb środowiska szkolnego, wdrażanie do zdrowego stylu życia, przeciwdziałanie uzależnieniom.
6. Absolwenci naszej Szkoły będą stosowali w nauce technologię informacyjną, rozumnie chronili przyrodę, znali dwa języki obce.

7. Uczymy łączenia treści lokalnych z globalnymi, oraz tradycję z nowoczesnością.
8. Podejmujemy działania organizacyjne na rzecz bezstresowego przechodzenia naszych uczniów do szkół nowego ustroju szkolnego (4-letniego liceum ogólnokształcącego, 5-letniego technikum, branżowej szkoły I stopnia).
9. Podejmujemy działania integracyjne ze społecznością lokalną.

II. Sylwetka absolwenta

Dążeniem Szkoły Podstawowej im. Św. Jadwigi Królowej jest przygotowanie uczniów do samodzielnego funkcjonowania w otaczającym go świecie, łatwości nawiązywania kontaktów, pozytywnego patrzenia na świat, wiary w siebie i swoje możliwości. Absolwent ma określone zainteresowania, które pomogą mu dokonać wyboru dalszej drogi kształcenia. Jest kompetentny do samokształcenia.

1. Jest samodzielny- orientuje się w otaczającym go świecie. Potrafi stawiać sobie cele i je realizować. Swobodnie korzysta z różnych źródeł wiedzy. Potrafi zaprojektować złożone działania, dobierając odpowiednie metody postępowania.
2. Jest otwarty – komunikuje się w co najmniej dwóch językach. Posługuje się mową ciała, dostosowuje treść i formę komunikatu do odbiorcy. Sprawnie posługuje się nowoczesnymi technologiami komunikacyjnymi. Dobrze współpracuje w grupie. Rozumie zasady demokracji: potrafi dyskutować we właściwej formie, umie poszukiwać rozwiązań kompromisowych i podporządkować się woli większości.
3. Jest odpowiedzialny –zdaje sobie sprawę z następstw różnych działań. Gotów jest ponosić odpowiedzialność za swoje postępowanie i decyzje, potrafi przyznać się do błędu i wykazuje odwagę cywilną. W działaniu zwraca uwagę na względy bezpieczeństwa. W działaniu zbiorowym wykazuje poczucie odpowiedzialności za efekty pracy grupy. Nauczanie i wychowanie jest fundamentalnym zadaniem szkoły, która spełnia swoje podstawowe zadanie tylko wówczas, gdy realizuje nierozdzielnie oba te procesy. Istotne jest sedno celu, jakim powinna kierować się szkoła. Umiejętnością i obowiązkiem, a zarazem sukcesem jest przekonanie całej społeczności szkolnej o wadze i konieczności realizacji tego procesu. Klimat wychowawczy jest podstawą rozwoju intelektualnego uczniów, decyduje o osiągnięciach i możliwościach edukacyjnych młodych ludzi.

III. Cele ogólne

Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) **fizycznej** – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- 2) **psychicznej** – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności,

uksztaltowanie postaw sprzyjajacych rozwijaniu własnego potencjału kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,

- 3) **społecznej** – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
- 4) **aksjologicznej** – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia,
- 5) **Intelektualnej** –ukierunkowanej na dążenia do osiągnięcia dojrzałości intelektualnej, przyswojenia szerokiej wiedzy na temat świata i sposobów jej zdobywania.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- 3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- 4) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
- 6) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami,
- 7) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- 8) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- 9) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej oraz światowej,
- 10) wspieranie edukacji rówieśniczej, mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży,

rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,

- 2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- 3) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- 4) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- 5) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
- 6) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,
- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 3) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 4) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- 1) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków

odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,

- 2) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- 3) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania te obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii,
- 2) objęcie uczniów opieką stomatologiczną,
- 3) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- 4) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- 5) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- 6) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 71b ust. 1b ustawy o systemie oświaty, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

Najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej (w klasie i w szkole),
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców,
- eliminowanie negatywnych zachowań uczniów,

- konsekwentne reagowanie na niewłaściwe zachowania uczniów i przejawy przemocy,
- przypominanie zasad obowiązujących w szkole i mobilizowanie uczniów do ich przestrzegania poprzez nagradzanie właściwie zachowujących się osób,
- dążenie do skutecznego rozwiązywania problemów związanych z nieprzestrzeganiem norm społecznych.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do i ze szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (np. leków bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu, narkotyków i dopalaczy),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji, radzenia sobie ze stresem oraz zachowania postawy asertywnej,
- przeprowadzenie pedagogizacji rodziców odnośnie działań szkoły w zakresie kształtowania postaw i respektowania norm społecznych.

IV. Diagnoza sytuacji wychowawczej i profilaktycznej

Każdego roku w różnych formach przeprowadzana jest diagnoza środowiska, analizuje się potrzeby i zasoby szkoły z obszaru wychowania i profilaktyki w szkole na podstawie np.:

- badań ankietowych skierowanych do rodziców oraz uczniów,
- spostrzeżeń wychowawcy na temat zespołu klasowego,
- analizy stanu wychowania w szkole:
 - obserwacji bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły, analiza uwag wpisanych do dziennika,
 - sprawozdań opracowanych przez wychowawcę,
 - dokumentacji zgromadzonej przez szkolnego pedagoga.

W wyniku diagnozy i ewaluacji programu wychowawczo – profilaktycznego, wyłoniono następujące obszary problemowe:

- brak wystarczającej motywacji do nauki (analiza ocen cząstkowych uczniów, spostrzeżenia nauczycieli),
- niewystarczająca komunikacja interpersonalna w relacji uczeń - uczeń (spostrzeżenia wychowawców, pedagoga),
- w niektórych przypadkach nierespektowane są przez uczniów normy społeczne, (analiza uwag dotyczących przestrzegania przez uczniów norm ujętych w szkolnym systemie oceniania zachowania).
- zbyt duże natężenie hałasu podczas przerw lekcyjnych (sposrzeżenia uczniów)
- w niektórych przypadkach mało zadowalająca współpraca rodziców ze szkołą (sposrzeżenia nauczycieli, pedagoga).

Należy:

- prowadzić działania na rzecz umiejętności dysponowania wolnym czasem (projekty edukacyjne, koła zainteresowań, konkursy, zajęcia sportowo – rekreacyjne) oraz profilaktyki m.in.: uzależnień, agresji, cyberprzemocy, hejtu, braku tolerancji, nadmiernego hałasu, możliwości nabycia zdrowej żywności w szkole (sposrzeżenia pedagoga, wychowawców, higienistki szkolnej, analiza ankiet wśród rodziców, uczniów i nauczycieli),
- kształtować właściwą hierarchię wartości i norm społecznych wśród uczniów (pogadanki pedagoga i wychowawców),
- wdrażać uczniów do samokształcenia.

V. Kryteria efektywności

1. Wszyscy uczniowie naszej szkoły są poddani oddziaływaniom tego programu.
2. Wszyscy nauczyciele realizują program wychowawczo - profilaktyczny, a w szczególności nauczyciele wychowawcy uwzględniają jego treści podczas planowania i realizacji klasowych planów pracy.
3. Rodzice uczniów naszej szkoły znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji.

W szkole pamiętamy o tym, aby dawać uczniom zachętę, uczyć ich śmiałości, w pełnej aprobacie ich osoby. Uczniowie uczą się lubić samych siebie. Często słyszą słowa uznania, uczą się stawiać sobie cele. Wychowywani są w poczuciu bezpieczeństwa. Uczą się ufać sobie i innym. Otaczani rzetelnością i uczciwością poznają, czym jest prawda i sprawiedliwość. Dzieciom, które mają trudności w nauce, potrzebne jest nasze zrozumienie i wsparcie.

VI. Struktura oddziaływań wychowawczych

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,

- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców oraz samorządem uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

2. Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go (po wcześniejszym uchwaleniu go przez Radę Rodziców),
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- realizuje szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczy w ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przewycięzaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia,

- zachęcają do niesienia pomocy potrzebującym.

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
 - przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
 - zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami oraz tradycjami szkoły,
 - są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
 - oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
 - współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
 - wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
 - rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
 - dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
 - podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
 - współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
 - podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych.

5. Zespół wychowawców:

- opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji zasady usprawiedliwiania nieobecności, karania, nagradzania, wystawiania ocen zachowania i innych,
- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze,
- ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
- przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły,
- w razie potrzeby organizuje pomoc psychologiczno- pedagogiczną dla uczniów, u których rozpoznano specyficzne trudności dydaktyczno- wychowawcze.

6. Pedagog szkolny:

- udziela wszechstronnej pomocy i porad dzieciom, nauczycielom i rodzicom,
- prowadzi badania i działania diagnostyczne uczniów, w tym diagnozuje indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów,
- diagnozuje sytuacje wychowawcze w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych stanowiących barierę i ograniczających aktywne i pełne uczestnictwo ucznia w życiu szkoły,
- udziela uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb,
- podejmuje działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży,
- minimalizuje skutki zaburzeń rozwojowych, zapobiega zaburzeniom zachowania oraz inicjuje różne formy pomocy w środowisku szkolnym uczniów,
- inicjuje i prowadzi działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych,
- pomaga rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów,
- wspiera nauczycieli, wychowawców w rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń ,
- wspiera rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych, szczególnie w formie porad, konsultacji, warsztatów, szkoleń,
- działa na rzecz organizowania opieki i pomocy materialnej uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej,
- współpracuje z instytucjami wspomagającymi funkcję dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą szkoły,
- doskonalą swoje kompetencje w zakresie wychowania i profilaktyki.

7. Psycholog szkolny:

- diagnozowanie potencjalnych możliwości uczniów tym diagnoza możliwości rozwojowych oraz edukacyjnych w celu określenia przyczyn niepowodzeń szkolnych oraz wzmocnienie mocnych stron ucznia,
- diagnoza trudności emocjonalnych uczniów poprzez obserwację w klasach, wywiad z rodzicem, nauczycielem,
- indywidualne zajęcia z uczniami (relaksacyjne, rozwijające, korygujące, wspomagające),
- prowadzenie zajęć w klasach o charakterze integracyjnym, profilaktycznym, psychoedukacyjnym, poszerzające kompetencje społeczne,
- rozmowy indywidualne z uczniami o charakterze terapeutycznym,
- indywidualne spotkania z rodzicami (konsultacje rodzinne, poradnictwo wychowawcze, ukierunkowanie oddziaływań rodzicielskich),
- kierowanie do specjalistów w zależności od zgłaszanych potrzeb problemów,
- współpraca z wychowawcami, nauczycielami, pedagogiem szkolnym- przeprowadzanie wywiadu na temat funkcjonowania poszczególnych uczniów w sferze emocjonalnej i społecznej, interwencje wychowawcze,
- udzielanie wsparcia w sytuacjach trudnych i konfliktowych.

8. Rodzice:

- Współtworzą szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach i szkoleniach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- Rada Rodziców uchwała w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły.

9. Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- podejmuje działania z zakresu wolontariatu.

VI. Szczegółowe cele wychowawcze i profilaktyczne.

Treści dotyczące obszarów wychowania i profilaktyki zawarte w podstawach programowych przedmiotów kształcenia ogólnego.

Zdrowie- edukacja zdrowotna

przedmiot	wymagania szczegółowe, uczeń:
Edukacja wczesnoszkolna	<ol style="list-style-type: none">1) dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia;2) ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia człowieka;3) posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej;4) posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia;5) reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby;6) wymienia wartości odżywcze produktów żywnościowych,

	<p>ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia, ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych, zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze;</p> <p>7) przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia;</p> <p>8) ubiera się odpowiednio do stanu pogody, poszukuje informacji na temat pogody, wykorzystując np. internet;</p> <p>9) ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka;</p> <p>10) poznaje siebie, śledzi przebieg swojego rozwoju;</p> <p>11) rozwiązuje własne problemy zdrowotne („uczenie się o sobie”);</p> <p>12) rozumie, czym jest zdrowie, od czego zależy, dlaczego i jak należy o nie dbać;</p> <p>13) rozwija poczucie odpowiedzialności za zdrowie własne i innych ludzi;</p> <p>14) wzmacnia poczucie własnej wartości i wiary w swoje możliwości;</p> <p>15) rozwija umiejętności osobiste i społeczne, sprzyjające dobremu samopoczuciu i pozytywnej adaptacji do zadań i wyzwań codziennego życia;</p> <p>16) przygotowuje się do uczestnictwa w działaniach na rzecz zdrowia i tworzenia zdrowego środowiska w domu, szkole, społeczności lokalnej.</p>
Język angielski-edukacja wczesnoszkolna	<p>1)Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych dotyczących jego samego i jego najbliższego otoczenia, umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:</p> <p>a) jedzenie;</p> <p>b) moje samopoczucie.</p>
Matematyka	<p>1) dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia;</p> <p>2) ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia człowieka, kształci umiejętności pracy w zespole.</p>
Informatyka	<p>1) w sposób odpowiedzialny posługuje się technologią dostosowaną do jego predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych;</p> <p>2) przestrzega zasad bezpieczeństwa.</p>
Chemia	<p>1) opisuje negatywne skutki działania etanolu i metanolu na organizm ludzki.</p>
Przyroda	<p>1) kształtowanie umiejętności właściwego reagowania na niebezpieczeństwa zagrażające życiu i zdrowiu;</p> <p>2) doskonalenie umiejętności dbałości o własne ciało, jak i najbliższe otoczenie;</p> <p>3) poznawanie siebie, swoich zdolności i rozwijanie zainteresowań sprzyjających motywacji do uczenia się;</p> <p>4) opisuje podstawowe zasady dbałości o ciało i otoczenie;</p> <p>5) wymienia podstawowe zasady ochrony zmysłów wzroku i słuchu;</p>

	<p>6) opisuje drogi wnikania czynników chorobotwórczych do organizmu człowieka;</p> <p>7) odszukuje na opakowaniach oznaczenia substancji szkodliwych dla zdrowia: drażniących, trujących, żrących i wybuchowych i wyjaśnia ich znaczenie;</p> <p>8) opisuje zasady zdrowego stylu życia (w tym zdrowego odżywiania się).</p>
<p>Biologia</p>	<p>1) drogi rozprzestrzeniania się i zasady profilaktyki chorób wywoływanych przez wirusy (grypa, ospa, różyczka, świnka, odra, AIDS);</p> <p>2) drogi rozprzestrzeniania się i zasady profilaktyki chorób wywoływanych przez bakterie;</p> <p>3) płazińce pasożytnicze, sposoby profilaktyki chorób wywoływanych przez wybrane pasożyty (tasiemiec uzbrojony i tasiemiec nieuzbrojony);</p> <p>4) nicienie pasożytnicze (włosień, glista i owsik) i omawia sposoby profilaktyki chorób człowieka wywoływanych przez te pasożyty;</p> <p>5) rozpoznawanie niepokojących zmian na skórze;</p> <p>6) choroby skóry (grzybice skóry, czerniak) oraz zasady ich profilaktyki;</p> <p>7) związek nadmiernej ekspozycji na promieniowanie UV ze zwiększonym ryzykiem występowania i rozwoju choroby nowotworowej skóry;</p> <p>8) konieczność aktywności fizycznej dla prawidłowej budowy i funkcjonowania układu ruchu;</p> <p>9) przykłady schorzeń układu ruchu (skrzywienia kręgosłupa, płaskostopie, krzywica, osteoporoza) oraz zasady ich profilaktyki;</p> <p>10) źródła i wyjaśnienie znaczenia składników pokarmowych (białka, cukry, tłuszcze, witaminy, sole mineralne i woda) dla prawidłowego funkcjonowania organizmu;</p> <p>11) analizuje skutków niedoboru niektórych witamin (A, D, K, C, B6, B12) i składników mineralnych (Mg, Fe, Ca) w organizmie oraz skutki niewłaściwej suplementacji witamin i składników mineralnych;</p> <p>12) rola błonnika w funkcjonowaniu układu pokarmowego oraz uzasadnia konieczność systematycznego spożywania owoców i warzyw;</p> <p>13) stosowanie diety zróżnicowanej i dostosowanej do potrzeb organizmu (wiek, płeć, stan zdrowia, aktywność fizyczna itp.),</p>

	<p>oblicza indeks masy ciała oraz przedstawia i analizuje konsekwencje zdrowotne niewłaściwego odżywiania (otyłość, nadwaga, anoreksja, bulimia, cukrzyca);</p> <p>14) choroby układu pokarmowego (WZW A, WZW B, WZW C, choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy, zatrucia pokarmowe, rak jelita grubego) oraz zasady ich profilaktyki.</p> <p>15) wpływ aktywności fizycznej i prawidłowej diety na funkcjonowanie układu krążenia;</p> <p>16) przykłady chorób krwi (anemia, białaczki), układu krążenia (miażdżyca, nadciśnienie tętnicze, zawał serca) oraz zasady ich profilaktyki;</p> <p>17) przykłady chorób układu oddechowego (angina, gruźlica, rak płuca) oraz zasady ich profilaktyki;</p> <p>18) choroby układu moczowego (zakażenia dróg moczowych, kamica nerkowa) oraz zasady ich profilaktyki;</p> <p>19) przyczyny powstawania oraz sposoby korygowania wad wzroku (krótkowzroczność, dalekowzroczność, astygmatyzm);</p> <p>20) wpływ hałasu na zdrowie człowieka;</p> <p>21) mutacje, przyczyny ich występowania (mutacje spontaniczne i wywołane przez czynniki mutagenne) i podaje przykłady czynników mutagennych (promieniowanie UV, promieniowanie X, składniki dymu tytoniowego, toksyny grzybów pleśniowych, wirus HPV);</p> <p>22) przykłady chorób genetycznych człowieka warunkowanych mutacjami (mukowiscydoza, fenyloketonuria, zespół Downa);</p> <p>23) grupy krwi układu AB0 i Rh oraz społeczne znaczenie krwiodawstwa;</p> <p>24) działanie szczepionek i surowicy; wskazania do ich zastosowania oraz konieczność stosowania obowiązkowych szczepień;</p> <p>25) konfliktu serologicznego i przewiduje jego skutki;</p> <p>26) znaczenie przeszczepów oraz zgody na transplantację narządów.</p>
Język niemiecki	1) posługuje się słownictwem z zakresu zdrowia (np. samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie).
Edukacja dla bezpieczeństwa	<p>1) wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym, a społecznym; wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie;</p> <p>2) wymienia zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne) oraz zagrażają zdrowiu oraz wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków; odróżnia czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne</p>

	<p>i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ od takich, na które nie może;</p> <p>2) omawia krótkoterminowe i długoterminowe konsekwencje zachowań sprzyjających (prozdrowotnych) i zagrażających zdrowiu;</p> <p>3) dobiera i demonstruje umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie);</p> <p>4) wymienia rzetelne źródła informacji o zdrowiu, chorobach, świadczeniach i usługach zdrowotnych;</p> <p>5) ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem, ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia;</p> <p>5) ustala, co sam może zrobić, aby tworzyć warunki środowiskowe i społeczne, które są korzystne dla zdrowia (ochrona środowiska przyrodniczego, wsparcie społeczne, komunikacja interpersonalna, współpraca osób, instytucji i organizacji na rzecz zdrowia itp.).</p>
Technika	<p>1) utrzymuje ład na stanowisku pracy i przestrzega zasad BHP;</p> <p>2) zna procedury postępowania podczas wypadku przy pracy;</p> <p>3) umiejętnie udziela pierwszej pomocy przedmedycznej w typowych sytuacjach zagrożenia;</p> <p>4) formułuje wyczerpujące informacje o wypadku;</p> <p>5) kształtuje umiejętności segregowania i wtórnego wykorzystania odpadów znajdujących się w najbliższym otoczeniu.</p>
Fizyka	<p>1) przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas wykonywania obserwacji, pomiarów i doświadczeń;</p> <p>2) poznaje siebie, swoje zdolności i rozwija zainteresowania sprzyjające motywacji do uczenia się;</p> <p>3) potrafi udzielić pomocy osobie, która uległa wypadkowi, m.in. (poparzenie, skaleczenie, porażenie prądem, itp).</p>
Wychowanie fizyczne	<p>1) omawia sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia;</p> <p>2) wymienia czynniki, które wpływają pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie oraz wskazuje te, na które może mieć wpływ;</p> <p>3) omawia sposoby redukcji nadmiernego stresu i radzenia sobie z nim w sposób konstruktywny;</p> <p>4) wymienia przyczyny i skutki otyłości oraz nieuzasadnionego odchudzania się i używania sterydów w celu zwiększenia masy mięśni;</p> <p>5) wyjaśnia wymogi higieny wynikające ze zmian zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania;</p> <p>6) opisuje, jakie znaczenie ma aktywność fizyczna dla</p>

	<p>zdrowia;</p> <p>7) opisuje piramidę żywienia i aktywności fizycznej;</p> <p>8) opisuje zasady zdrowego odżywiania;</p> <p>9) opisuje zasady doboru stroju do warunków atmosferycznych w trakcie zajęć ruchowych;</p> <p>10) przestrzega zasad higieny osobistej i czystości odzieży;</p> <p>11) przyjmuje prawidłową postawę ciała w różnych sytuacjach;</p> <p>12) wyjaśnia pojęcie zdrowia;</p> <p>13) opisuje pozytywne mierniki zdrowia;</p> <p>14) wymienia zasady i metody hartowania organizmu;</p> <p>15) omawia sposoby ochrony przed nadmiernym nasłonecznieniem i niską temperaturą;</p> <p>16) omawia zasady aktywnego wypoczynku;</p> <p>17) wykonuje ćwiczenia kształtujące nawyk prawidłowej postawy ciała;</p> <p>18) wykonuje ćwiczenia oddechowe i inne o charakterze relaksacyjnym;</p> <p>19) podejmuje aktywność fizyczną w różnych warunkach atmosferycznych;</p> <p>20) omawia konsekwencje zdrowotne stosowania używek i substancji psychoaktywnych w odniesieniu do podejmowania aktywności fizycznej;</p> <p>21) opracowuje rozkład dnia;</p> <p>22) dobiera rodzaj ćwiczeń relaksacyjnych do własnych potrzeb, demonstruje ergonomiczne podnoszenie i przenoszenie przedmiotów o różnej wielkości i różnym ciężarze.</p>
Wiedza o społeczeństwie	<p>1) rozpoznaje przypadki wymagające postaw asertywnych;</p> <p>2) podaje przykłady trudnych społecznie sytuacji, w których należy zachować się asertywnie; uzasadnia, że można zachować dystans wobec nieaprobowanych przez siebie zachowań innych ludzi lub przeciwstawić się im;</p> <p>3) przedstawia różne formy zachowań asertywnych.</p>
Wiedza o społeczeństwie	<p>1) współpracuje z innymi – dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich;</p> <p>2) wykazuje konieczność współdziałania w życiu społecznym i wyjaśnia istotę samorządności;</p> <p>3) uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną; rozumie znaczenie potrzeb społecznych człowieka (kontaktu, przynależności, uznania);</p> <p>4) przedstawia zasady komunikowania się; wyjaśnia zasady skutecznej autoprezentacji kształtowania swojego wizerunku;</p>

	<p>5) wymienia cechy grup społecznych; charakteryzuje grupę koleżeńską i grupę nastawioną na realizację określonego zadania; uzasadnia, że efektywna współpraca przynosi różne korzyści; przedstawia różne formy współpracy w grupie;</p> <p>6) rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji;</p> <p>7) przedstawia cele i przykłady działania organizacji społecznych skupiających młodych ludzi w Polsce; wyjaśnia ideę wolontariatu i przedstawia formy działalności wolontariuszy.</p>
--	--

Relacje- kształtowanie postaw społecznych

przedmiot	wymagania szczegółowe, uczeń:
Edukacja wczesnoszkolna	<p>1) identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach;</p> <p>2) przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad;</p> <p>3) współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię;</p> <p>4) dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory;</p> <p>5) dostrzega, że lepiej poznaje siebie, bardziej się rozwija i czerpie szczęście w relacji z innymi osobami niż w samotności;</p> <p>6) odkrywa, że współtworzy różne wspólnoty osób, np. rodzinę, klasę, państwo;</p> <p>7) ma świadomość, że każdej osobie ludzkiej, także jemu, należy się szacunek, że szacunkiem należy obdarzać także wspólnoty osób – rodzinę, klasę, naród (ojczyznę), w tym wspólnotę religijną – a także symbole tych wspólnot;</p> <p>8) szanuje godność każdej osoby ludzkiej oraz swoją, wyraża swoim komunikatem werbalnym i niewerbalnym;</p> <p>9) uwzględnia coraz częściej godność i dobro innych osób, podejmując decyzję o działaniu;</p> <p>10) wyraża szacunek wobec osób, wspólnot osób oraz ich symboli w sytuacjach codziennych i uroczystych, przejawiając właściwe zachowanie;</p> <p>11) wchodzi w relacje z innymi osobami (rówieśnikami,</p>

	<p>nauczycielami), szanując to, co jest wartością dla nich, i nazywając to, co jest wartością dla niego;</p> <p>12) naśladuje i przyjmuje jako własne zachowania dobre na podstawie doświadczeń ze świata realnego oraz przykładów płynących z tekstów literackich, filmów i innych źródeł;</p> <p>13) przestrzega zasad obowiązujących we wspólnocie osób, której jest członkiem;</p> <p>14) identyfikuje się z grupami społecznymi, które reprezentuje;</p> <p>15) umiejętnie ocenia własne postępowanie i korzysta z tej oceny w pracy nad sobą;</p> <p>16) umiejętnie ocenia postępowanie innych ludzi, odwołując się w tej ocenie do przyjętych zasad i wartości;</p> <p>17) przyjmuje konsekwencje swojego postępowania;</p> <p>18) umiejętnie współdziała, współpracuje oraz samodzielnie organizuje pracę w małych zespołach kolegów i koleżanek;</p> <p>19) samodzielnie wyraża swoje oczekiwania i potrzeby społeczne;</p> <p>20) przejawia szacunek do kolegów, koleżanek, osób dorosłych za pomocą prostych form wyrazu i stosownego zachowania;</p> <p>21) tworzy relacje społeczne;</p> <p>22) przejawia szacunek do przyrody i ojczyzny za pomocą prostych form wyrazu i stosownego zachowania;</p> <p>23) samodzielnie organizuje czas przeznaczony na odpoczynek indywidualnie i w grupie, rozwija zainteresowania;</p> <p>24) dba o bezpieczeństwo własne i innych uczestników grupy, w tym bezpieczeństwo związane z komunikacją za pomocą nowych technologii.</p>
Język angielski-edukacja wczesnoszkolna	<p>1) posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych dotyczących jego samego i jego najbliższego otoczenia, umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:</p> <p>2) ja i moi bliscy (rodzina, przyjaciele);</p> <p>3) moje miejsce zamieszkania (mój dom, moja miejscowość) moja szkoła;</p> <p>4) współpracuje z rówieśnikami w trakcie nauki.</p>
Język polski	<p>1) kształtuje postawy otwartości wobec innych kultur i szacunku dla ich dorobku;</p> <p>2) jest świadomym odbiorcą i uczestnikiem kultury, szczególnie dzieł literackich;</p> <p>3) samodzielnie dociera do informacji, rozwija umiejętności ich selekcjonowania, krytycznie ocenia oraz wykorzystuje we</p>

	własnym rozwoju.
Plastyka	1) kształtuje świadomość, że sztuka jest ważną sferą działalności człowieka i przygotowuje do świadomego korzystania z dorobku kultury.
Informatyka	<p>1) uczestniczy w zespołowym rozwiązaniu problemu, posługując się technologią taką jak: poczta elektroniczna, forum, wirtualne środowisko kształcenia, dedykowany portal edukacyjny;</p> <p>2) identyfikuje i docenia korzyści płynące ze współpracy nad wspólnym rozwiązywaniem problemów;</p> <p>3) bierze udział w różnych formach współpracy, jak: programowanie w parach lub w zespole, realizacja projektów, uczestnictwo w zorganizowanej grupie uczących się; projektuje, tworzy i prezentuje efekty wspólnej pracy;</p> <p>3) komunikuje i współpracuje w grupie, w tym w środowiskach wirtualnych, bierze udział w projektach zespołowych oraz zarządza projektami;</p> <p>5) respektuje prywatność informacji i ochrony danych, praw własności intelektualnej, etykiety w komunikacji i norm współżycia społecznego;</p> <p>6) ocenia zagrożenia związane z technologią i uwzględnia je dla bezpieczeństwa swojego i innych, respektuje zasadę równości w dostępie do technologii i do informacji, w tym w dostępie do komputerów w społeczności szkolnej;</p> <p>7) określa zawody i wymienia przykłady z życia codziennego, w których są wykorzystywane kompetencje informatyczne;</p> <p>8) bierze udział w różnych formach współpracy, jak: programowanie w parach lub w zespole, realizacja projektów, uczestnictwo w zorganizowanej grupie uczących się, projektuje, tworzy i prezentuje efekty wspólnej pracy;</p> <p>9) ocenia krytycznie informacje i ich źródła, w szczególności w sieci, pod względem rzetelności i wiarygodności w odniesieniu do rzeczywistych sytuacji, docenia znaczenie otwartych zasobów w sieci i korzysta z nich;</p> <p>10) przedstawia główne etapy w historycznym rozwoju informatyki i technologii;</p> <p>11) określa zakres kompetencji informatycznych, niezbędnych do wykonywania różnych zawodów, rozważa i dyskutuje wybór dalszego i pogłębionego kształcenia, również w zakresie informatyki.</p>
J. angielski	<p>1) współdziała w grupie;</p> <p>2) dokonuje samooceny;</p> <p>3) kształtuje postawy ciekawości, szacunku i otwartości wobec innych kultur;</p>

	4) rozwija postawy interkulturowe.
Chemia	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia sposoby postępowania pozwalające chronić środowisko przed zanieczyszczeniami; 2) proponuje sposoby zapobiegania powiększaniu się dziury ozonowej; 3) proponuje sposoby ograniczające powstawanie kwaśnych deszczy.
Przyroda	<ol style="list-style-type: none"> 1) zachęca do działania na rzecz środowiska lokalnego; 2) doskonali umiejętności w zakresie komunikowania się, współpracy i działania oraz pełnienia roli lidera w zespole; 3) rozwija wrażliwość na wszelkie przejawy życia; 4) dostrzega wielostronną wartość przyrody w integralnym rozwoju człowieka; 5) jest współodpowiedzialny za stan najbliższej okolicy; 6) jest wrażliwy na piękno natury, a także ład i estetykę zagospodarowania najbliższej okolicy; 7) świadomie działa na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego i ochrony przyrody; 8) wyjaśnia pochodzenie nazwy własnej miejscowości; 9) określa zależności między składnikami środowiska przyrodniczego i antropogenicznego; 10) wskazuje miejsca występowania obszarów chronionych, pomników przyrody, obiektów zabytkowych w najbliższej okolicy, uzasadnia potrzebę ich ochrony; 11) ocenia krajobraz pod względem jego piękna oraz dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego „małej ojczyzny”; 12) wymienia zasady właściwego zachowania się w lesie.
Biologia	<ol style="list-style-type: none"> 1) zna odnawialne i nieodnawialne zasoby przyrody oraz propozycje racjonalnego gospodarowania tymi zasobami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju; 2) zna wpływ człowieka na różnorodność biologiczną; 3) ochrania różnorodność biologiczną; 4) zna formy ochrony przyrody w Polsce oraz uzasadnia konieczność ich stosowania dla zachowania gatunków i ekosystemów.
Matematyka	<ol style="list-style-type: none"> 1) podejmuje właściwe decyzje; 2) organizuje własne działania; 3) precyzyjnie porozumiewa się; 4) kształci umiejętności pracy w zespole.
Język niemiecki	<ol style="list-style-type: none"> 1) realizuje własne cele komunikacyjne; 2) rozwija wrażliwość międzykulturową; 3) kształtuje postawę ciekawości, szacunku i otwartości wobec innych kultur;

	<p>4) rozwija świadomość znaczenia języków obcych w różnych dziedzinach życia społecznego, w tym w pracy;</p> <p>5) współdziała w grupie;</p> <p>6) rozwija tzw. umiejętności miękkie, w tym umiejętności współpracy, oceny mocnych i słabych stron własnych oraz kolegów/koleżanek, docenia ich wkład pracy np. przy pracy projektowej.</p>
Edukacja dla bezpieczeństwa	<p>1) wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń (pochodzenia naturalnego i wywołane przez człowieka);</p> <p>2) wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach; rozróżnia poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe; omawia zasady właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych;</p> <p>3) przedstawia obowiązki ludności w sytuacjach wymagających ewakuacji;</p> <p>4) potrafi rozpoznać osobę w stanie zagrożenia życia;</p> <p>5) wie, jak prawidłowo wezwać pomoc.</p>
Technika	<p>1) szanuje zasady i normy regulujące procesy wytwarzania wytworu technicznego (współpraca w grupie, kontakt);</p> <p>2) rozwija kreatywność techniczną, zainteresowania techniczne;</p> <p>3) przyjmuje postawę twórczą, racjonalizatorską oraz odpowiedzialność i ostrożność przy posługiwaniu się narzędziami i obsłudze urządzeń technicznych;</p> <p>4) przyjmuje postawę szacunku wobec innych uczestników ruchu drogowego;</p> <p>5) ma poczucie odpowiedzialności za wyniki pracy grupowej.</p>
Fizyka	<p>1) doskonali umiejętności w zakresie komunikowania się, współpracy i działania oraz pełnienia roli lidera w zespole.</p>
Wychowanie fizyczne	<p>1) uczestniczy w sportowych rozgrywkach klasowych w roli zawodnika, stosując zasady „czystej gry”;</p> <p>2) uczy się szacunku dla rywala, respektowania przepisów gry, podporządkowania się decyzjom sędziego;</p> <p>3) potrafi właściwie zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki, podziękować za wspólną grę;</p> <p>4) pełni rolę organizatora, sędziego i kibica w ramach szkolnych zawodów sportowych;</p> <p>5) wyjaśnia zasady kulturalnego kibicowania;</p> <p>6) wyjaśnia, jak należy zachować się w sytuacjach związanych z aktywnością taneczną;</p> <p>7) omawia znaczenie dobrych relacji z innymi ludźmi, w tym</p>

	<p>z rodzicami oraz rówieśnikami tej samej i odmiennej płci;</p> <p>8) identyfikuje swoje mocne strony, budując poczucie własnej wartości, planuje sposoby rozwoju oraz ma świadomość słabych stron, nad którymi należy pracować;</p> <p>9) wykazuje kreatywność w poszukiwaniu rozwiązań sytuacji problemowych;</p> <p>10) wykazuje umiejętność adekwatnej samooceny swoich możliwości psychofizycznych;</p> <p>11) współpracuje w grupie szanując poglądy i wysiłki innych ludzi, wykazując asertywność i empatię;</p> <p>12) motywuje innych do udziału w aktywności fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób o niższej sprawności fizycznej i specjalnych potrzebach edukacyjnych (np. osoby niepełnosprawne, osoby starsze).</p>
--	--

Kultura- wartości, normy i wzory zachowań

przedmiot	wymagania szczegółowe, uczniów:
Edukacja wczesnoszkolna	<ol style="list-style-type: none"> 1) ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: godność, honor, sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, zadośćuczynienie, przeproszenie, uznanie, uczciwość, wdzięczność oraz inne respektowane przez środowisko szkolne; 2) szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, przedstawia i porównuje zwyczaje ludzi, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski, a także w różnych krajach; 3) określa, co jest dobre, a co jest złe, w otaczającym go świecie i w świecie poznawanych tekstów oraz podaje uzasadnienie swojego zdania; 4) odróżnia szczęście od doraźnie odczuwanej przyjemności i poznaje, że dobro jest źródłem szczęścia własnego oraz innych osób; 5) odkrywa, że wspólnota osób, której jest członkiem, ustanawia swoje zasady (normy) i oczekuje ich respektowania; 6) umiejętnie komunikuje się w różnych sytuacjach społecznych, dba o język i kulturę wypowiedzenia się; 7) umiejętnie analizuje proste sytuacje wychowawcze, odróżniania dobro od zła; 8) uczestniczy w kulturze, szanuje tradycje i kulturę własnego narodu, a także szanuje inne kultury i tradycje;

	<p>9) określa swoją przynależność kulturową poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym;</p> <p>10) uczestniczy w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność;</p> <p>11) kształtuje wrażliwość estetyczną poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznaje się z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwała potrzebę kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci;</p> <p>12) wyraża szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektuje ich prawa, podejmuje działania w celu zapobiegania dyskryminacji;</p> <p>13) podejmuje inicjatywy do pracy zespołowej oraz działania służące kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia;</p> <p>14) przygotowuje się do radzenie sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, szanuje pracę ludzi różnych zawodów;</p> <p>15) podejmuje działania mające na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań;</p> <p>16) kształtuje postawy wyrażające szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną;</p> <p>17) umiejętnie wyraża własne emocje w różnych formach ekspresji;</p> <p>18) kształtuje poczucie własnej wartości, podtrzymuje ciekawość poznawczą, rozwija kreatywność i przedsiębiorczość oraz bierze odpowiedzialność za swoje decyzje i działania;</p> <p>19) kształtuje świadomość o odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw.</p>
<p>Język angielski-edukacja wczesnoszkolna</p>	<p>1) posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych dotyczących jego samego i jego najbliższego otoczenia, umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów: święta i tradycje, mój kraj;</p> <p>2. Uczeń:</p> <p>a) wie, że ludzie posługują się różnymi językami i aby się z nimi porozumieć, warto nauczyć się ich języka;</p> <p>b) posiada podstawowe informacje o krajach, w których ludzie</p>

	posługują się danym językiem obcym.
Język polski	<ol style="list-style-type: none"> 1) rozwijanie poczucia tożsamości narodowej oraz szacunku dla tradycji; 2) rozwijanie w uczniu ciekawości świata, motywacji do poznawania kultury własnego regionu oraz dziedzictwa narodowego; 3) rozwijanie umiejętności komunikowania się w różnych sytuacjach oraz sprawnego posługiwania się językiem polskim w zależności od celu wypowiedzi; 4) rozwijanie umiejętności formułowania myśli, operowania bogatym słownictwem oraz wykorzystywania go do opisywania świata, oceniania postaw i zachowań ludzkich z zachowaniem zasad etyki i kultury języka; 5) kształcenie umiejętności posługiwania się różnymi gatunkami wypowiedzi ustnej i pisemnej, niezbędnymi w dalszej edukacji oraz różnych sytuacjach życiowych.
Plastyka	<ol style="list-style-type: none"> 1) rozbudza wrażliwość na piękno przyrody i wartości urzeczywistnione w dziełach sztuki; 2) wykazuje indywidualną i zespołową ekspresję artystyczną, rozwija wyobraźnię twórczą i kreatywne myślenie abstrakcyjne, przydatne w każdej dziedzinie życia i w edukacji; 3) wspiera integrację społeczną uczniów; 4) wprowadza zagadnienia wiążące się z ochroną dóbr kultury i własności intelektualnej; 5) uczy się szacunku dla narodowego i ogólnoludzkiego dziedzictwa kulturowego.
Informatyka	<ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje kwestie etyczne związane z wykorzystaniem komputerów i sieci komputerowych, takie jak: bezpieczeństwo, cyfrowa tożsamość, prywatność, własność intelektualna, równy dostęp do informacji i dzielenie się informacją; 2) postępuje etycznie w pracy z informacjami; 3) posługuje się technologią zgodnie z przyjętymi zasadami i prawem; przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy; 4) uznaje i respektuje prawo do prywatności danych i informacji oraz prawo do własności intelektualnej; 3) rozróżnia typy licencji na oprogramowanie oraz na zasoby w sieci.
J. angielski	<ol style="list-style-type: none"> 1) kształtuje świadomość językową i kulturową; 2) rozwija wrażliwość międzykulturową.
Chemia	1) respektuje podstawowe zasady ochrony środowiska.
Przyroda	<ol style="list-style-type: none"> 1) uważnie obserwuje zjawiska przyrodnicze; 2) dokładnie i skrupulatnie przeprowadza doświadczenia; 3) sporządza notatki i opracowuje wyniki doświadczeń;

	<p>4) właściwie zachowuje się w środowisku przyrodniczym;</p> <p>5) zna zasady bezpiecznego zachowania się podczas występowania niebezpiecznych zjawisk pogodowych.</p>
Biologia	<p>1) zna grupy krwi układu AB0 i Rh oraz społeczne znaczenie krwiodawstwa;</p> <p>2) zna działanie szczepionek i surowicy; wskazania do ich zastosowania oraz konieczność stosowania obowiązkowych szczepień;</p> <p>3) rozumie konflikt serologiczny i przewiduje jego skutki;</p> <p>4) rozumie znaczenie przeszczepów oraz zgody na transplantację narządów.</p>
Matematyka	<p>1) ocenia swoje postępowanie i innych osób;</p> <p>2) jest odpowiedzialny za własny rozwój i samowychowanie, pracuje samodzielnie.</p>
Język niemiecki	<p>1) jest zdolny do refleksji nad zjawiskami typowymi dla kultur innych niż własna;</p> <p>2) stosuje odniesienia do kultury, tradycji i historii kraju pochodzenia innych uczniów;</p> <p>3) rozwija świadomość związku między kulturą własną a obcą;</p> <p>4) tworzy sytuacje komunikacyjne umożliwiające uczniom rozwijanie umiejętności interkulturowych;</p> <p>5) korzysta z tekstów kultury w języku obcym.</p>
Muzyka	<p>1) poznaje i popularyzuje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu;</p> <p>2) zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej;</p> <p>3) zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne;</p> <p>4) uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej);</p> <p>5) angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska;</p> <p>6) uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych;</p> <p>7) stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej.</p>
Edukacja dla bezpieczeństwa	<p>1) rozumie znaczenie podejmowania działań z zakresu udzielania pierwszej pomocy przez świadka zdarzenia oraz przedstawia jego rolę;</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 2) zna zasady bezpiecznego postępowania w miejscu zdarzenia, w tym: podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach; 3) przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć; 4) podaje przykład aplikacji na telefon komórkowy wspierającej udzielanie pierwszej pomocy; 5) zna zasady postępowania z osobą nieprzytomną; 6) systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej; 7) zna i wykonuje podstawowe czynności resuscytacji krążeniowo-oddechowej; 8) wykonuje podstawowe czynności pierwszej pomocy w zadławieniu; 9) zna wyposażenie apteczki pierwszej pomocy: wymienia przedmioty, jakie powinny znaleźć się w apteczce domowej, samochodowej, przygotowanej na wyprawę turystyczną; 10) zna zasady pierwszej pomocy w urazach kończyn; 11) rozumie, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w oparzeniach.
Technika	<ol style="list-style-type: none"> 1) dba o narzędzia, urządzenia, sprzęt techniczny oraz szanuje własną pracę i pracę drugiego człowieka; 2) przyjmuje postawę twórczą i racjonalizatorską; 3) przyjmuje postawę odpowiedzialności za współczesny i przyszły stan środowiska; 4) respektuje normy i zachowania obowiązujące rowerzystę w ruchu drogowym; 5) stosuje zasady szczególnej ostrożności oraz ograniczonego zaufania.
Fizyka	<ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje przebieg doświadczenia lub pokazu; wyróżnia kluczowe kroki i sposób postępowania oraz wskazuje rolę użytych przyrządów; 2) opisuje rolę izolacji i bezpieczników przeciążeniowych w domowej sieci elektrycznej oraz warunki bezpiecznego korzystania z energii elektrycznej.
Historia	<ol style="list-style-type: none"> 1) poznaje historię i tradycje swojej okolicy i ludzi dla niej szczególnie zasłużonych; zna lokalne zabytki i opisuje ich dzieje.
Geografia	<ol style="list-style-type: none"> 1) łączy racjonalność naukową z refleksją nad pięknem i harmonią świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym

	<p>ludzkości;</p> <ol style="list-style-type: none"> 2) przyjmuje postawy szacunku do środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz rozumienie potrzeby racjonalnego w nim gospodarowania; 3) rozwija w sobie poczucie tożsamości oraz wykazywanie postawy patriotycznej, wspólnotowej i obywatelskiej; 4) ma poczucie dumy z piękna ojczystej przyrody i dorobku narodu; 5) kształtuje pozytywne – emocjonalne i duchowe – więzi z najbliższym otoczeniem, krajem ojczystym, a także z całą planetą Ziemią; 6) rozwija postawy współodpowiedzialności za stan środowiska geograficznego; 7) kształtuje ład przestrzenny oraz przyszły rozwój społeczno – kulturowy i gospodarczy „małej ojczyzny”, własnego regionu i Polski; 8) przelamuje stereotypy i kształtuje postawy szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości.
Wiedza o społeczeństwie	<ol style="list-style-type: none"> 1) uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn (sprzeczne interesy, inne cele); przedstawia sposoby rozwiązywania konfliktów oraz analizuje ich zalety i wady; 2) podaje cnoty obywatelskie (odpowiedzialność, troska o dobro wspólne, aktywność, przedsiębiorczość, solidarność, roztropność, tolerancja, odwaga cywilna); wykazuje, odwołując się do działań wybitnych Polaków, znaczenie ich urzeczywistnienia dla pożytku publicznego; 3) wymienia mieszkające w Polsce mniejszości narodowe i etniczne, grupę posługującą się językiem regionalnym oraz grupy migrantów i lokalizuje miejsca ich zwartego zamieszkiwania; przedstawia – za Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej – prawa przysługujące etnicznym grupom mniejszościowym; 4) uzasadnia, że można pogodzić różne tożsamości społeczno-kulturowe (regionalną, narodową/etniczną, państwową/obywatelską, europejską); rozpoznaje przejawy ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu, oraz uzasadnia potrzebę przeciwstawiania się tym zjawiskom, planuje dalszą edukację, uwzględniając własne zainteresowania, zdolności i umiejętności oraz rady innych osób i sytuację na rynku pracy.

Bezpieczeństwo- profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)

przedmiot	wymagania szczegółowe, uczeń:
Edukacja wczesnoszkolna	<ol style="list-style-type: none">1) wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu;2) rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się środkach publicznego transportu zbiorowego;3) stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną, rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się zgodnie z informacją w nich zawartą; stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku;4) ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego, np. nagła zmiana pogody, huragan, ulewne deszcze, burza, susza oraz ich następstwa: powódź, pożar, piorun; określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach;5) stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami, oraz stosuje zasady etykiety;6) rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci Internet;7) zapoznaje się z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtuje właściwe zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych;8) wyszukuje, porządkuje i wykorzystuje informacje z różnych źródeł, korzysta z technologii informacyjno-komunikacyjnych, kształtuje świadomość negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektuje ograniczenia dotyczące korzystania z komputera, Internetu i multimediiów;9) przygotowuje się do bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych, bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych i poruszania się po

	<p>drogach;</p> <p>10) przygotowuje się do bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji, zapobiegania i przeciwdziałania sytuacjom problemowym;</p> <p>11) utrzymuje ładu i porządek wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy.</p>
Język angielski-edukacja wczesnoszkolna	<p>1) posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych dotyczących jego samego i jego najbliższego otoczenia, umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:</p> <p>a) mój dzień, moje zabawy;</p> <p>b) mój czas wolny i wakacje;</p> <p>c) sport.</p>
Język polski	<p>1) przyjmuje aktywne postawy w życiu i bierze odpowiedzialność za własne czyny.</p>
Informatyka	<p>1) rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, w tym zwłaszcza w sieci Internet;</p> <p>2) przestrzega ogólnie przyjęte zasady związane z bezpieczeństwem w Internecie;</p> <p>3) posługuje się technologią zgodnie z przyjętymi zasadami i prawem; przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy;</p> <p>4) uznaje i respektuje prawo do prywatności danych i informacji oraz prawo do własności intelektualnej;</p> <p>5) wymienia zagrożenia związane z powszechnym dostępem do technologii oraz do informacji i opisuje metody wystrzegania się ich;</p> <p>6) stosuje profilaktykę antywirusową i potrafi zabezpieczyć przed zagrożeniem komputer wraz z zawartymi w nim informacjami;</p> <p>7) ocenia krytycznie informacje i ich źródła, w szczególności w sieci, pod względem rzetelności i wiarygodności w odniesieniu do rzeczywistych sytuacji, docenia znaczenie otwartych zasobów w sieci i korzysta z nich.</p>
Chemia	<p>1) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy;</p> <p>2) rozpoznaje znaki ostrzegawcze (piktogramy) stosowane przy oznakowaniu substancji niebezpiecznych.</p>
Przyroda	<p>1) posługuje się instrukcją przy wykonywaniu pomiarów i doświadczeń;</p> <p>2) opisuje zasady zapobiegania chorobom;</p> <p>3) zna następstwa zjawisk pogodowych;</p> <p>4) proponuje rodzaje wypoczynku i określa zasady</p>

	<p>bezpieczeństwa z nimi związane;</p> <p>5) interpretuje oznaczenia substancji szkodliwych dla zdrowia: drażniących, trujących żrących i wybuchowych;</p> <p>6) podaje zasady zachowania się i udzielania pierwszej pomocy w wypadku ugryzienia, użądlenia, oraz spożycia lub kontaktu z roślinami trującymi;</p> <p>7) prezentuje podstawowe zasady opatrywania uszkodzeń skóry;</p> <p>8) prezentuje podstawowe zasady opatrywania uszkodzeń skóry.</p>
Biologia	<p>1) określa AIDS jako zaburzenie mechanizmów odporności;</p> <p>2) zna wpływ palenia tytoniu (bierne i czynne), zanieczyszczeń pyłowych powietrza na stan i funkcjonowanie układu oddechowego;</p> <p>3) zna sposoby radzenia sobie ze stresem;</p> <p>4) rozumie negatywny wpływ na funkcjonowanie układu nerwowego niektórych substancji psychoaktywnych: alkoholu, narkotyków, środków dopingujących, dopalaczy, nikotyny (w tym w e-papierosach) oraz nadużywania kofeiny i niektórych leków;</p> <p>5) zna zasady profilaktyki chorób przenoszonych drogą płciową;</p> <p>6) jest świadomy konieczności wykonywania badań kontrolnych jako sposobu wczesnego wykrywania raka piersi, raka szyjki macicy i raka prostaty;</p> <p>7) wie, że to stan równowagi środowiska wewnętrznego organizmu oraz choroby jako zaburzenia homeostazy;</p> <p>8) analizuje informacje dołączane do leków. Wie dlaczego nie należy bez wyraźnej potrzeby przyjmować leków ogólnodostępnych i suplementów);</p> <p>9) jest świadomy, że antybiotyki to substancje stosowane w leczeniu chorób bakteryjnych.</p>
Język niemiecki	<p>1) rozumie i potrafi sformułować zakazy i nakazy w języku obcym.</p>
Edukacja dla bezpieczeństwa	<p>1) omawia rolę różnych służb i innych podmiotów, uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do ich zaleceń;</p> <p>2) wymienia przykłady zagrożeń środowiskowych, w tym zna zasady postępowania w razie: pożaru, wypadku komunikacyjnego, zagrożenia powodzią, intensywnej śnieżycy, uwolnienia niebezpiecznych środków chemicznych, zdarzenia terrorystycznego;</p> <p>3) zna i charakteryzuje podstawowe pojęcia związane</p>

	<p>z bezpieczeństwem państwa, rozumie istotę problemu bezpieczeństwa; wymienia składniki bezpieczeństwa państwa;</p> <p>4) jest zorientowany w geopolitycznych uwarunkowaniach bezpieczeństwa, wynikających z położenia Polski;</p> <p>5) zna i przedstawia rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski.</p>
Technika	<p>1) analizuje sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu podczas pracy z narzędziami i urządzeniami (procedura postępowania podczas wypadku przy pracy);</p> <p>2) udziela pierwszej pomocy przedmedycznej w typowych sytuacjach zagrożenia);</p> <p>3) interpretuje informacje dotyczące bezpiecznej eksploatacji urządzeń technicznych i ich bezawaryjności- analiza instrukcji obsługi;</p> <p>4) sprawne posługuje się podstawowymi narzędziami do obróbki ręcznej i mechanicznej, narzędziami pomiarowymi oraz urządzeniami domowymi;</p> <p>5) przestrzega regulaminu pracowni technicznej;</p> <p>6) bezpiecznie uczestniczy w ruchu drogowym, jako pieszy, pasażer i rowerzysta;</p> <p>7) przygotowuje rower do jazdy z zachowaniem zasad bezpieczeństwa.</p>
Fizyka	<p>1) stosuje zasady bezpiecznego wykonywania doświadczeń przewidując ich ewentualne negatywne skutki dla siebie i innych;</p> <p>2) wdraża zasady bhp w szkole i poza nią.</p>
Wychowanie fizyczne	<p>1) omawia zasady bezpiecznego zachowania się nad wodą i w górach w różnych porach roku;</p> <p>2) omawia konsekwencje zdrowotne stosowania używek w odniesieniu do podejmowania aktywności fizycznej;</p> <p>3) wymienia zasady bezpiecznego korzystania ze sprzętu sportowego;</p> <p>4) wymienia najczęstsze przyczyny oraz okoliczności wypadków i urazów w czasie zajęć ruchowych, omawia sposoby zapobiegania im;</p> <p>5) wskazuje zagrożenia związane z uprawianiem niektórych dyscyplin sportu.</p>
Wiedza o społeczeństwie	<p>1) rozpoznaje zachowania związane z przemocą fizyczną i psychiczną, w tym werbalną, wobec siebie i innych; wymienia osoby i instytucje, które należy powiadomić w takich sytuacjach;</p> <p>2) przedstawia korzyści i zagrożenia wynikające z korzystania</p>

	<p>z zasobów Internetu; rozpoznaje przemoc w cyberprzestrzeni i wyjaśnia, jak należy na nią reagować;</p> <p>3) wyjaśnia, na jakich zasadach nieletni odpowiadają za popełnienie wykroczeń i przestępstw; przedstawia uprawnienia policjantów i funkcjonariuszy innych służb porządkowych oraz swoje prawa w kontakcie z tymi służbami.</p>
--	---

VII. Harmonogram działań

Zadania wychowawczo-profilaktyczne szkoły

I etap edukacyjny: klasy I–III. Edukacja wczesnoszkolna

1. Zdrowie – edukacja zdrowotna:

- 1) zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia;
- 2) zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej;
- 3) przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym;
- 4) kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie; rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku;
- 5) kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo-skutkowego;
- 6) uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin;
- 7) kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.

2. Relacje – kształtowanie postaw społecznych

- 1) kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych;
- 2) rozwijanie umiejętności formułowania prostych wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń;
- 3) kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł;
- 4) kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej;
- 5) przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi;

- 6) zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju;
- 7) rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów.

4. Kultura – wartości, normy, wzory zachowań

- 1) kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedzania się;
- 2) kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła;
- 3) kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji, określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność;
- 4) kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci;
- 5) kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji;
- 6) inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia;
- 7) przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów;
- 8) przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań;
- 9) wstępne kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną;
- 10) kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji;
- 11) kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka, podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania;
- 12) kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw.

4. Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)

- 1) zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych;
- 2) kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, internetu i multimediiów;
- 3) przygotowanie do bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych, bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych i poruszania się po drogach;
- 4) przygotowanie do bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji, zapobiegania i przeciwdziałania sytuacjom problemowym;
- 5) kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy.

II etap edukacyjny: klasy IV–VIII

Obszary	Zadania				
	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
Zdrowie – edukacja zdrowotna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nabycie podstawowej wiedzy na temat stresu. 2. Inspirowanie młodzieży do myślenia o własnej motywacji do działania. 3. Nabywanie umiejętności gromadzenia i porządkowania wiedzy o sobie. 4. Kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy oraz porady, kiedy zaczynają się trudności i kiedy wybór jest ważny i trudny. 5. Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analizą czynników, które ich demotywują. 2. Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych. 3. Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości. 2. Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron. 3. Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najważniejszych wartości. 4. Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialności za swoje działania, decyzje. 2. Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów. 3. Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań. 4. Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału. 5. Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązania – charakteryzującej się samoświadomością, wyobraźnią, kreatywnością. 2. Kształtowanie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko- i długoterminowych. 3. Rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności. 4. Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości. 5. Kształtowanie świadomości dotyczącej wykorzystania ruchu w życiu człowieka jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychiczne.
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania. 2. Kształtowanie umiejętności asertywnego 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej współpracy. 2. Wyzwalanie chęci do działania na rzecz 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia celu. 2. Uważliwanie na różne obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez krzewienie 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie umiejętności wchodzenia w interakcje z ludźmi w sposób zapewniający zadowolenie obydwu stron. 2. Kształtowanie umiejętności szukania 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwijanie umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron. 2. Rozwijanie umiejętności dostrzegania pozytywnych aspektów działania zespołowego poprzez

	<p>wyrażania własnych potrzeb.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi. 4. Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych osób. 5. Rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji. 6. Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej. 	<p>innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat).</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, klub, drużyna, wspólnota). 4. Kształtowanie otwartości na doświadczenia innych ludzi, ich sposobów rozwiązywania problemów, na nową wiedzę. 5. Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów. 	<p>potrzeby udzielania pomocy (wolontariat).</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów. 4. Rozwijanie świadomości roli wartości rodziny w życiu człowieka. 5. Rozwijanie samorządności. 	<p>inspiracji, rozwijanie własnej kreatywności.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych (wolontariat). 	<p>docenienie różnic zdań i wiedzy, doświadczeń, specjalizacji, kompetencji.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa.
<p>Kultura – wartości, normy i wzory zachowań</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie z rolą zainteresowań w życiu człowieka. 2. Uwrażliwianie na kwestie moralne, np. mówienia prawdy, sprawiedliwego traktowania. 3. Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia. 4. Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów. 2. Budowanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości, wpływów oraz postaw. 3. Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji. 4. Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności. 2. Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie. 3. Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników które na nie wpływają. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego. 2. Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności. 3. Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość. 4. Umacnianie więzi ze społecznością lokalną. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości i placówki oświatowej. 2. Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu. 3. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności.

			4. Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.		
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów. 2. Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję. 3. Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych. 4. Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych. 5. Rozwijanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji mediacji. 2. Rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania. 3. Dokonywanie analizy wpływu nastawienia do siebie i innych na motywację do podejmowania różnorodnych zachowań. 4. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności, zachęcanie do angażowania się w prawidłowe i zdrowe zachowania. 5. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania symptomów uzależnienia od komputera i internetu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach. 2. Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku. 3. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z zachowaniami agresywnymi. 4. Kształtowanie przekonań dotyczących znaczenia posiadanych informacji, których wykorzystanie pomaga w redukowaniu lęku w sytuacjach kryzysowych. 5. Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie. 2. Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich. 3. Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym. 4. Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienia pomocy dotkniętym nimi osobom oraz minimalizowania ich negatywnych skutków. 5. Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie poprzez poszukiwanie i udzielanie odpowiedzi na pytania: Kim jestem? Jakie są moje cele i zadania życiowe? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych. 2. Rozwijanie umiejętności wykorzystywania elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów. 3. Rozwijanie umiejętności podejmowania działań zgodnych ze zweryfikowanymi źródłami wiedzy. 4. Utrwalanie umiejętności oceny konsekwencji podejmowanych działań dla siebie i dla innych – określanie alternatywnych rozwiązań problemu. 5. Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji.

Cele programu w rozbiciu na sfery:

SFERA	Zadania	Forma realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin
INTELEKTUALNA	Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów Rozpoznanie potrzeb szkoły w zakresie profilaktyki	Przeprowadzanie w klasach diagnoz i ankiet wstępnych, obserwacje podczas bieżącej pracy, Przeprowadzenie wśród rodziców, uczniów i nauczycieli ankiet, dokonanie nowelizacji programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły.	nauczyciele, wychowawcy, pedagog	Wrzesień
	Rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów	Przygotowanie propozycji zajęć w zespołach przedmiotowych, prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań, konkursów, wyjścia do muzeum, teatru, udział w życiu kulturalnym środowiska, piknikach i pokazach naukowych, przygotowanie programów artystycznych na uroczystości szkolne, prezentowanie talentów na forum szkoły i środowiska lokalnego Szkolenie rady pedagogicznej z zakresu profilaktyki uzależnień	Nauczyciele, wychowawcy, Dyrektor, Przedstawiciel PPP w Przeworsku	Zgodnie z harmonogramem zajęć prowadzonych przez konkretne osoby Zgodnie z kalendarzem szkolnych uroczystości określających terminy konkretnych przedsięwzięć i osoby odpowiedzialne za ich przygotowanie
	Rozwijanie umiejętności rozpoznawania własnych uzdolnień	Doradztwo zawodowe, zajęcia z wychowawcą	Wychowawcy klas I - VIII SP	zgodnie z harmonogramem zajęć w poszczególnych klasach
	Kształtowanie postawy twórczej	Konkursy i zawody na różnych szczeblach	nauczyciele prowadzący zajęcia z uczniami zdolnymi, organizatorzy konkursów	Zgodnie z terminami konkursów
	Kształcenie samodzielnego formułowania i wyrażania sądów	Zajęcia z wychowawcą Dyskusje na temat wartości i zasad wolontariatu	Wychowawcy, nauczyciele	Cały rok
	Podnoszenie efektów kształcenia poprzez uświadamianie wagi edukacji i wyników egzaminów zewnętrznych	Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce Analiza wyników egzaminów zewnętrznych i konkursów,	wychowawcy nauczyciele	zajęcia zgodnie z harmonogramem i podziałem godzin

	Uczenie planowania i dobrej organizacji własnej pracy	lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, praktyczne sposoby zarządzania czasem	podczas zajęć lekcyjnych i poza lekcyjnych Wychowawcy, nauczyciele	zgodnie z harmonogramem zajęć
MORALNA Aksjologiczna	Kształtowanie szacunku do ludzi, wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka, prawidłowe rozumienie wolności jednostki oparte na poszanowaniu osoby ludzkiej	działalność charytatywna, wolontariat szkolny, szkolne koło Caritas, (Szlachetna paczka)	opiekun samorządu szkolnego opiekun SKC	Cały rok
	Rozwój poszanowania dziedzictwa narodowego i kształtowanie świadomości narodowej. Wskazywanie autorytetów i wzorców moralnych	Świętowanie rocznic i wydarzeń patriotycznych, lekcje wychowawcze na temat patriotyzmu, spotkania z ciekawymi ludźmi.	Nauczyciele, wychowawcy,	zgodnie z kalendarzem uroczystości
	Poznanie kultury rodzimej, zaznajamianie z kulturą regionu	wycieczki tematyczne lekcje wychowawcze,	Nauczyciele, wychowawcy	zgodnie z harmonogramem pracy wychowawczej i nauczycieli
	Poznanie dorobku kulturalnego Europy, świata, wykształcenie postawy tolerancji i szacunku dla innych narodów, kultur, religii	lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, wycieczki	nauczyciele, wychowawcy	terminy zgodnie z harmonogramem wycieczek planowanych przez wychowawców i nauczycieli
	Uczenie właściwego pojęcia tolerancji, odwagi w reagowaniu na niesprawiedliwość, krzywdę drugiego człowieka, agresję	lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce indywidualne rozmowy z uczniami	Wychowawcy, nauczyciele, dyrektor	zgodnie z harmonogramem zajęć wg potrzeb
	Promowanie zdrowego stylu życia	Dzień Sportu, zajęcia o zdrowym stylu odżywiania się oraz znaczeniu ruchu w życiu człowieka prowadzone przez wychowawców	nauczyciele biologii, przyrody i wychowania fizycznego, wychowawcy, higienistka szkolna	zgodnie z harmonogramem zajęć
	SPOLECZNA	Kształtowanie przekonania o społecznym wymiarze istnienia osoby ludzkiej, a także o społecznym aspekcie bycia uczniem szkoły	Omówienie zasad statutu szkoły i regulaminów szkolnych, lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce.	Wychowawcy, nauczyciele

	<p>Uczenie działania zespołowego, tworzenia klimatu dialogu i efektywnej współpracy, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów. Uczenie zasad samorządności i demokracji</p>	<p>Zajęcia z zakresu komunikacji społecznej, pracy w zespole, funkcjonowania wśród innych, analizy sytuacji problemowych i możliwości ich konstruktywnego rozwiązania.</p> <p>Wybory do samorządu uczniowskiego/wybory samorządów klasowych, bieżąca kontrola ich działalności, wybory opiekuna samorządu uczniowskiego.</p>	<p>Wychowawcy</p> <p>Wychowawcy, opiekun SU</p>	<p>zgodnie z harmonogramem zajęć.</p> <p>Wrzesień</p>
	<p>Kształtowanie postawy szacunku wobec środowiska naturalnego</p>	<p>Udział w akcjach charytatywnych na rzecz zwierząt, wycieczki krajoznawcze.</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele</p>	<p>Wg potrzeb terminy konkretnych wycieczek planowanych przez wychowawców i nauczycieli</p>
	<p>Kształtowanie aktywnej postawy wobec przyszłej pracy zawodowej oraz wymagań rynku pracy.</p>	<p>Zajęcia z doradztwa zawodowego i zajęcia z wychowawcą</p>	<p>Doradca zawodowy, wychowawcy</p>	<p>zgodnie z harmonogramem zajęć</p>
EMOCJONALNA psychiczna	<p>Nauka nabywania świadomości własnych słabych i mocnych stron, kształtowanie samoakceptacji, budowanie poczucia własnej wartości</p>	<p>Lekcje i zajęcia wychowawcze poświęcone tej tematyce</p>	<p>Wychowawcy, pedagog, nauczyciele</p>	<p>zgodnie z konkretnymi terminami dla poszczególnych klas</p>
	<p>Kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów bez użycia siły</p>	<p>Lekcje wychowawcze z wykorzystaniem technologii informacyjnej indywidualne rozmowy z uczniami</p>	<p>Wychowawcy, higienistka szkolna, nauczyciele, pedagog, dyrektor</p>	<p>zgodnie z konkretnymi terminami dla poszczególnych klas</p>

FIZYCZNA	1. Kształtowanie postaw prozdrowotnych.	Realizacja programów prozdrowotnych i udział w konkursach o tematyce zdrowotnej.		
	2. Promowanie aktywnego, zdrowego stylu życia.	Realizacja programów profilaktycznych.		
	3. Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia, życia jako najwyższej wartości.	Rozwijanie umiejętności z zakresu udzielania pierwszej pomocy.	Nauczyciele, wychowawcy, higienistka szkolna, lekarz	Według potrzeb i zgodnie z harmonogramem
	4. Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego.	Aktywny udział w zajęciach wychowania fizycznego, pozalekcyjnych zajęciach sportowych oraz zawodach.		

VIII. Zasady ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzanie ankiet wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) rozmowy z rodzicami,
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 6) analizy przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. Ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu zostanie zapoznana Rada Pedagogiczna i Rada Rodziców.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny po nowelizacji został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkoły Podstawowej im. Św. Jadwigi Królowej w Sieteszy w dniu **30.09.2019 r.**

**Aneks nr 1/2020/2021 do Programu Wychowawczo – Profilaktycznego Szkoły
Podstawowej im. Św. Jadwigi Królowej w Sieteszy.**

W harmonogramie zadań wychowawczo - profilaktycznych szkoły w zakresie bezpieczeństwa i profilaktyki zachowań ryzykownych dodaje się:

1. W klasach III-VIII

Działania profilaktyczne w odniesieniu do rodziców i uczniów w obszarze zagrożenia zjawiskiem fonoholizmu.

2. W klasach I –III

Działania profilaktyczne – Narodowa Strategia Onkologiczna od 2020 do 2030 roku.

3. W klasach I – VIII

Działania profilaktyczne w ramach programu - ”Bezpiecznie w szkole”, którego celem jest popularyzacja wymagań prawnych oraz dobrych praktyk w zakresie działań polegających na zapobieganiu i redukcji zagrożeń w szkołach oraz w placówkach oświatowych.